

Na osnovu člana Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list CG", br. 44/14, 47/15, 40/16 i 42/17)), člana 24 Statuta Univerziteta Crne Gore, a u vezi sa čl. 16 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl.list CG", br. 34/14), Upravni odbor Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 19. februara 2018. godine, donio je

PRAVILNIK O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU

OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se određeni skup mjera zaštite na radu u cilju stvaranja bezbjednijih uslova rada zaposlenih na Univerzitetu Crne Gore (u daljem tekstu: Univerzitet), kao sastavnog dijela organizacije rada i radnog procesa.

Ovim pravilnikom se obezbjeđuju i utvrđuju:

- prava, obaveze i odgovornost poslodavca, zaposlenih i drugih lica koja se po bilo kom osnovu nalaze na radu na Univerzitetu u pogledu obezbjeđenja sigurnih uslova rada, očuvanja radne i životne sredine;
- zaštita zdravlja od uticaja, posledica tehničko-tehnološkog procesa Univerziteta;
- obučavanje i osposobljavanje zaposlenih - za bezbjedan rad;
- utvrđivanje uslova za rad na radnom mjestu na kojima postoji povećan rizik od povreda i oštećenja zdravlja;
- obim, rokovi i način pregleda i ispitivanja oruđa i uređaja za rad, elektroinstalacija i drugih Instalacija, postupak održavanja i vođenja evidencije o njihovom stanju;
- način provjere zaposlenih pod uticajem alkohola;
- i druga prava i obaveze zaposlenih na Univerzitetu iz oblasti zaštite na radu.

Član 2

Zaštita i zdravlje na radu, kao sastavni dio organizacije rada i radnog procesa na Univerzitetu, obuhvata sve potrebne mjere i postupke za obezbjeđenje bezbjednih uslova rada i zaštite zdravlja koji se posebno ostvaruju:

- pravilnim projektovanjem i izvođenjem radnih i pomoćnih prostorija;
- pravilnim izborom, nabavkom i održavanjem opreme za rad i uređaja;
- osposobljavanjem zaposlenih za siguran i bezbjedan rad na poslovima na kojima su raspoređeni;
- obezbjeđenjem zaposlenih potrebnim, odgovarajućim ličnim zaštitnim sredstvima i opremom;

- obezbjeđenjem preventivne zaštite zdravlja zaposlenih i pružanjem prve pomoći kod nastanka povrede na poslu;

- i drugim mjerama kojima se doprinosi ličnoj i kolektivnoj bezbjednosti zaposlenih na radu.

Član 3

Za sprovođenje zaštite i zdravlja na radu i preduzimanje radnji i postupaka u oblasti zaštite i zdravlja na radu na Univerzitetu, saglasno zakonu, Kolektivnom ugovoru, Statutu i drugim opštim aktima Univerziteta, kao i aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, odgovorni su organi rukovođenja, neposredni rukovodioci i svaki zaposleni na Univerzitetu.

Član 4

Odredbe ovog pravilnika primjenjuju se na sve zaposlene na Univerzitetu, na druga lica koja na Univerzitetu izvode radove, obavljaju nastavni proces, praksu i obuku, kao i na lica koja vrše povremene ili privremene poslove za potrebe Univerziteta.

Član 5

Zaštita životne sredine i zaštita od požara uređuje se drugim opštim aktima, planovima i programima Univerziteta.

Član 6

Univerzitet je obavezan da redovno vrši kolektivno osiguranje zaposlenih od posledica nesrećnog slučaja na poslu i van posla (nezgode) i rizika smrti usled bolesti.

Član 7

U skladu sa zakonom bezbjedni uslovi rada ostvaruju se primjenom adekvatnih mjera i aktivnosti kao: prethodne mjere zaštite, opšte mjere zaštite, posebne mjere zaštite, kao i ostale mjere zaštite koje se ne mogu otkloniti tehničkim rješenjima uz primjenu opštih i posebnih mjera zaštite.

Član 8

Prethodne mjere zaštite primjenjuju se na sredstvima za rad, instalacijama i objektima u fazi njihove nabavke, izgradnje i montaže tj. pripreme za rad radi stvaranja što bezbjednijih uslova rada, manipulacije, opsluživanje, kretanje i boravak zaposlenih u radnom prostoru.

Član 9

Za sve zaposlene i lica koja se kreću u radnom prostoru izvori opasnosti koji u manjoj ili većoj mjeri čine potencijalni rizik otklanjaju se opštim mjerama zaštite na radu kao što su:

- opasnost pri kretanju na radu;
- dejstvo električne struje – izvori napajanja;
- dejstvo buke i vibracije;
- opasnosti pri manipulaciji i održavanju sredstava za rad;
- fizičko-hemijske štetnosti.

Član 10

Opasnosti koje se ne mogu otkloniti primjenom opštih mjera zaštite, a odnose se na posebne uslove rada koji se javljaju na pojedinim mjestima ili pri vršenju određenih povremenih poslova (rad sa materijama koje izazivaju hemijske i fizičke štetnosti) sprječavaju se posebnim mjerama zaštite.

Član 11

Na svakom radnom mjestu rad mora biti organizovan tako da svaki zaposleni sa potrebnom radnom sposobnošću uz normalnu pažnju može raditi bez opasnosti po sopstveni život i zdravlje (kao i život i zdravlje ostalih), bez opasnosti za sredstva i opremu kojom posredno – neposredno rukuje, radi i životnu sredinu.

Član 12

U skladu sa sopstvenim potrebama u programima i planovima razvoja Univerziteta predviđaju se i mjere unapređenja zaštite na radu kao i obezbjeđenja adekvatnih sredstava za realizaciju tih mjera.

PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Član 13

U sprovođenju zaštite i zdravlja na radu Univerzitet ima pravo, obaveze i odgovornosti da:

- organizuje poslove zaštite na radu (način obavljanja stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu) primjerno svojoj organizacionoj strukturi, na način koji obezbjeđuje ličnu sigurnost zaposlenih, bezbjednu radnu sredinu i zaštitu životne sredine;
- utvrdi mjere zaštite na radu i način njihovog sprovođenja;

- donosi program osposobljavanja zaposlenih iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i način osposobljavanja i provjere osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad;
- zaposlenom izda na upotrebu i korišćenje sredstva i opremu lične zaštite koja mu pripadaju, shodno zanimanju i uslovima rada;
- prati osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad;
- uredi način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih
- izdaje propisane isprave o povredama na radu;
- vodi evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu,
- obezbjeđuje pružanje prve pomoći;
- vrši potrebna obavještanja inspekcije rada za oblasti zaštite na radu, i
- vrši druge poslove utvrđene zakonom i posebnim propisima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Procjena rizika

Član 14

Poslodavac je dužan da donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta, utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijedi njihovo sprovođenje.

U aktu o procjeni rizika određuju se radna mjesta sa povećanim rizikom, zdravstvene zahtjeve za određeni rad koje moraju da ispunjavaju zaposleni u radnom procesu ili za korišćenje pojedinih sredstava za rad na osnovu stručne ocjene ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.

Poslodavac je dužan da izmijeni akt o procjeni rizika u slučaju:

- pojave svake nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada;
- kada postojeće mjere zaštite nijesu dovoljne, odnosno nijesu odgovarajuće;
- adaptacije, rekonstrukcije, havarije, generalnog remonta;
- teške, kolektivne i smrtne povrede na radu;
- kada je procjena rizika zasnovana na podacima koji ne odgovaraju stvarnom stanju;
- promjene djelatnosti.

Poslodavac je dužan da zaposlene na transparentan način upozna sa aktom o procjeni rizika.

Član 15

U sprovođenju zaštite i zdravlja na radu organ rukovođenja ima pravo, obaveze i odgovornosti da:

- organizuje poslove zaštite i zdravlja na radu na Univerzitetu,
- donosi Program osposobljavanja zaposlenih iz oblasti zaštite i zdravlja na radu,
- obezbijedi sprovođenje postupka i načina nabavke, upotrebe, održavanja i čuvanja sredstava i opreme za ličnu zaštitu,
- organizuje obezbjeđenje pružanja prve pomoći,
- saraduje sa inspekcijom rada za oblasti zaštite na radu i drugim organima i službama zaštite na radu,
- donosi pojedinačna akta za slučajeve težih povreda odredbi ovog pravilnika koje su dovele ili su mogle dovesti do ugrožavanja života zaposlenih ili imovine Univerziteta..

Član 16

U sprovođenju zaštite i zdravlja na radu neposredni rukovodilac ima prava, obaveze i odgovornosti:

- da zaposlenog na pogodan način upozna sa uslovima rada i izvorima opasnosti i štetnosti na radnom mjestu,
- da zaposlenog poučava o namjeni i načinu upotrebe sredstava i opreme lične i kolektivne zaštite, upozorava ga na posledice do kojih može doći zbog neupotrebe ili nepravilne upotrebe,
- da ne dozvoli zaposlenom koji ne upotrebljava propisana sredstva za opremu za ličnu i kolektivnu zaštitu, da obavlja posao na radnom mjestu,
- da povremeno u toku rada kontroliše obučenosť zaposlenog u vezi sa zaštitom na radu,
- da podnosi prijavu protiv zaposlenog koji se ne pridržava mjera zaštite i zdravlja na radu,
- da obezbijedi da zaposleni za vrijeme rada ne uživa alkohol ili druga sredstva zavisnosti, odnosno da zaposleni koji je pod uticajem istih bude udaljen sa rada,
- preduzima mjere za otklanjanje kvarova ili drugih nedostataka koji bi mogli ugroziti bezbjednost na radu, i
- obezbijedi redovne periodične preglede i ispitivanja oruđa za rad, saglasno ovom pravilniku.

Aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kao i opštim aktima Univerziteta, utvrđeno je ko se smatra neposrednim rukovodiocem.

Kolektivno osiguranje

Član 17

Univerzitet je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom.

Premije za osiguranje padaju na teret Univerziteta, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povređivanja i oboljenja u vezi sa radom.

Uslovi i postupci osiguranja od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom zaposlenih uređuju se posebnim zakonom.

PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

Član 18

Zaposleni ima pravo:

- da se prilikom zasnivanja radnog odnosa upozna sa propisima i mjerama zaštite i zdravlja na radu i njihovim sprovođenjima,
- da bude obavještavan o svim promjenama u radnom procesu koje mogu uticati na njegovo zdravlje i bezbjednost na radu,
- da dobije i namjenski koristi i održava sredstva i opremu lične zaštite,
- da odbije da radi kada smatra da mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nijesu sprovedene propisane mjere zaštite na radu, sve dok ne budu sprovedene,
- da predlaže mjere za sprovođenje i unapređivanje zaštite i zdravlja na radu,
- da ukazuje neposrednom rukovodiocu i sindikatu na propuste u sprovođenju zaštite i zdravlja na radu,
- da inspekciji rada podnosi zahtjev za zaštitu prava iz zaštite i zdravlja na radu u propisanim slučajevima,
- da ostvaruje i druga prava iz zaštite i zdravlja na radu utvrđena važećim propisima.

Član 19

Zaposleni je obavezan:

- da se osposobi za rad na siguran način radi bezbjednosti svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih zaposlenih na koje njegov rad može imati štetno dejstvo,
- da se pridržava utvrđenih mjera zaštite i zdravlja na radu,
- da pravilno rukuje oruđima za rad, opasnim materijama i postupa po uputstvima proizvođača i uputstvima za bezbjedan rad koje utvrdi Univerzitet,
- da se stara o sprovođenju i unapređenju zaštite na radu,
- da namjenski koristi sredstva i opremu lične zaštite, da pažljivo rukuje njima i da ih održava u ispravnom stanju,
- da se prije početka rada na određenom radnom mjestu upozna sa propisanim mjerama zaštite na radu i u vezi sa radom, organizovanjem i sprovođenjem zaštite na radu u Univerzitetu i njegovom dijelu u kojem radi,

- da se podvrgne osposobljavanju za rad na bezbjedan način,
- da odmah obavijesti neposrednog rukovodioca o kvarovima ili drugim nedostacima, koji bi mogli ugroziti bezbjednost na radu,
- da se podvrgne alko testu i da ne započinje rad, odnosno nastavlja rad, ukoliko je pod uticajem alkohola,
- da prije napuštanja mjesta rada ostavi sredstva za rad u stanju koje ne ugrožava druge zaposlene i sredstva rada,
- da sarađuje sa drugim zaposlenim i neposrednim rukovodiocem po pitanjima iz oblasti zaštite na radu, i
- da izvršava druge obaveze iz zaštite na radu utvrđene važećim propisima.

Zabrana upotrebe sredstava zavisnosti

Član 20

Zaposleni ne smije da započne i obavlja rad pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti. Zaposleni je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem sredstava zavisnosti, na način i po postupku utvrđenim aktom poslodavca.

Odgovornost zaposlenih

Član 21

Zaposleni podliježe odgovornosti u slučaju nepridržavanja propisanih mjera zaštite i neizvršavanja obaveza utvrđenih zakonom i aktima poslodavca.

ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU

Obavljanje stručnih poslova

Član 22

Poslodavac je dužan da organizuje i obavlja stručne poslove u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica.

Poslodavac, radi obavljanja poslova zaštite i zdravlja na radu, može da:

- odredi stručno lice;
- organizuje stručnu službu za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: stručna služba);

- angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova.

Stručna služba ne može da obavlja stručne poslove za druge poslodavce.

Poslodavac je odgovaran za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja tih poslova.

Lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu polažu stručni ispit pred Komisijom koju imenuje nadležni državni organi.

Zdravstveni pregledi zaposlenih

Član 23

Univerzitet je dužan da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih, a posebno zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta, odnosno poslove sa posebnim uslovima rada i u slučajevima ponovnog angažovanja na rad zaposlenog koji je odsustvovao sa rada više od godinu dana.

Vrstu, način, obim i rokove obavljanja zdravstvenih pregleda iz stava 1 ovog člana, kao i uslove koje mora da ispunjava zdravstvena ustanova propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove rada.

OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH

Član 24

Svi zaposleni na Univerzitetu, bez obzira na stepen stručne spreme i poslove koje obavljaju, dužni su da se osposobe iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Zaposleni se osposobljava za bezbjedan rad:

- prije zasnivanja radnog odnosa,
- raspoređivanja na drugo radno mjesto,
- uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad,
- promjene procesa rada
- i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana.

Član 25

Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad vrši se u toku radnog vremena po Programu osposobljavanja zaposlenih iz oblasti zaštite i zdravlja na radu koji donosi organ rukovođenja za svoju jedinicu. Sadržaj i trajanje osposobljavanja zavisi od vrste radnog mjesta i uslova rada na radnom mjestu na kome je zaposleni raspoređen.

Obuka zaposlenih za bezbjedan rad se sprovodi u vidu teorijske i praktične obuke u toku koje se zaposleni priprema za neposredno vršenje poslova i radnih zadataka za koje je obučen za bezbjedan rad.

Član 26

Program osposobljavanja iz člana 25 ovog pravilnika sadrži naročito: upoznavanje sa propisanim mjerama i normativima zaštite na radu, opasnostima od povreda na radu i profesionalnim oboljenjima, sa ličnim sredstvima zaštite i njihovom upotrebom, opasnostima na oruđima i uređajima za rad (mjerama zaštite), pružanja prve pomoći.

Programom iz stava 1 ovog člana utvrđuje se način provjere osposobljenosti zaposlenih iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Član 27

Poslije izvršene obuke vrši se provjera osposobljenosti zaposlenih za bezbjedan rad.

Zaposleni koji ne pokaže dovoljnu osposobljenost iz zaštite i zdravlja na radu, dužan je da nastavi sa obučavanjem u skladu sa programom osposobljavanja i da se podvrgne ponovnoj provjeri osposobljenosti.

Član 28

Zavisno od radnog mjesta, sadržaj programa obuke zaposlenih za bezbjedan rad u teoretskom dijelu obuhvata:

- osnove zaštite na radu, organizovanje zaštite na radu na Univerzitetu,
- prava i obaveze zaposlenih na Univerzitetu,
- rizike po zaposlene kojima su izloženi tokom rada,
- uputstva o pravilnom korišćenju opreme i uređaja za rad, kao i sredstva lične zaštite,
- način upotrebe sredstava za gašenje požara (opasnosti od nastajanja požara),
- način pružanja prve pomoći i transport zaposlenog u slučaju povrede na poslu.

Član 29

Postupak obuke zaposlenog kada promijeni radno mjesto ili kada se promijeni tehnološki postupak vrši se na isti način kao kada stupa na posao (pod uslovom da su izmjene radnog mjesta i tehnološkog postupka takve da bitno odstupaju od ranije procijenjenih opasnosti po bezbjedan rad).

Član 30

Provjeru znanja vrši posebna komisija koju obrazuje organ rukovođenja ili ovlaštena organizacija koja se bavi poslovima osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad, kao i provjere osposobljenosti zaposlenih iz oblasti zaštite na radu.

Provjera stečenog znanja vrši se putem testiranja, preko profilisanih testova shodno postojećim uslovima rada, nazivu radnog mjesta i adekvatnim propisima i standardima.

Provjera znanja vrši se samo za materiju koja je određena programom za radno mjesto na kojem je zaposleni angažovan – raspoređen.

Zaposleni koji odgovori na 70% i više pitanja iz materije zaštite na radu dokazuje da je sa uspjehom stekao potrebno znanje iz ove oblasti.

RADNA MJESTA SA POSEBNIM USLOVIMA RADA

Član 31

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada su radna mjesta na koja mogu biti raspoređeni i obavljati poslove tih radnih mjesta samo zaposleni koji, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu pola, godina života, školske spreme, stručne osposobljenosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti.

Organ državne uprave nadležan za poslove rada, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, propisuje koji poslovi se smatraju poslovima sa posebnim uslovima rada, kao i posebne uslove koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima.

Poslodavac ne može rasporediti zaposlenog da radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, ukoliko prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane posebne uslove.

Zaposleni koji radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada je dužan da odmah obavijesti poslodavca, ako ocijeni da nije sposoban da radi takve poslove, kao i da obavi zdravstveni pregled na koji ga je uputio poslodavac.

Član 32

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada, kriterijumi na osnovu kojih se propisuju su:

- uticaj štetnih faktora u radnoj sredini (fizički, biološki i hemijski),
- uticaj opasnih sredstava, uređaja i opreme za rad, električnih i drugih instalacija
- težak fizički rad, napor pri radu,
- vremensko trajanje izlaganja navedenim faktorima,
- potrebna psiho-fizička svojstva zaposlenih.

Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlju na radu

Član 33

Univerzitet je dužan da zaposlenog ili njegovog predstavnika informiše u vezi sa:

- rizicima po bezbjednost i zdravlje i zaštitnim preventivnim mjerama i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta ili posla;
- mjerama prve pomoći u slučaju povrede na radu, zaštite od požara i postupku evakuacije i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera;
- pravima u oblasti medicine rada, higijene rada i ergonomije;
- zdravstvenim opasnostima na radu;
- planovima, mjerama i odlukama koje bi mogle štetno da se odraze na zdravlje
- zaposlenih usled zagađenja vazduha, buke ili vibracija na radnom mjestu.

Univerzitet je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima utvrđenim u stavu 1 ovog člana.

Saradnja sa zaposlenim, predstavnikom zaposlenih i sindikatom

Član 34

Poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat dužni su da sarađuju u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu u skladu sa ovim zakonom, a naročito u vezi sa:

- svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu;
- postavljanjem stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu, određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu;
- podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima;
- odlukama o mjerama zaštite koje se moraju preduzeti, kao i ako je potrebno o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste;
- evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posledicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana;
- izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih;
- mjerama i radnjama inspeksijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu;
- angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova;
- planiranjem i organizovanjem osposobljavanja i provjere osposobljenosti iz zaštite i zdravlja na radu.

Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih i sindikatu da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektor u postupku vršenja inspeksijskog nadzora.

Član 35

Sindikata zaposlenih ima pravo da:

- daje mišljenje o pitanjima zaštite i zdravlja na radu;
- zahtijeva primjenu propisanih mjera, zaštiti na radu u slučaju da se sprovede;
- zahtijeva inspeksijski nadzor kada ocijeni da poslodavac nije obezbjedio propisane mjere zaštite i da prisustvuje inspeksijskom nadzoru.

PREGLEDI I ISPITIVANJA ORUĐA ZA RAD I ELEKTROINSTALACIJA

Prethodni i periodični pregledi

Član 36

Prethodni i periodični pregledi i ispitivanja tehnoloških procesa i sredstava za rad vrše se u cilju obezbjeđivanja kvaliteta izvedenih radova i rada na propisan način u toku izvođenja procesa rada.

Poslodavac je dužan da zaposlenim sredstva za rad da na upotrebu, samo ako posjeduje stručni nalaz, odnosno izvještaj o njihovim izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa ocjenom da su na njima obezbijeđene propisane mjere zaštite.

Sredstva za rad i sredstva i oprema lične zaštite na radu

Član 37

Projektovanje, proizvodnja i korišćenje sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti, koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih mjera zaštite, vrši se na način i u skladu sa primijenjenim tehnološkim postupkom.

Poslodavac je dužan da zaposlenom nabavi i izda na upotrebu sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu neophodne za njegovo radno mjesto, samo ako za njih raspolaže sa propisanom dokumentacijom na službenom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi, u kojoj je proizvođač, odnosno isporučilac naveo sve bezbjednosno-tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika na radu sa njima i da su obezbijeđene sve mjere zaštite koje su određene dokumentacijom u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu.

U izuzetnim slučajevima, kada poslodavac nije u mogućnosti da pribavi propisanu dokumentaciju iz stava 2 ovog člana, može da je pribavi od pravnog lica ili preduzetnika registrovanog za obavljanje tih poslova.

Poslodavac je dužan da obezbijedi da zaposleni sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu koristi u skladu sa njihovom namjenom i da u postupku upotrebe primjenjuje propisane mjere zaštite.

Član 38

Preglede i ispitivanja mogu vršiti subjekti koji ispunjavaju sve propisane uslove i imaju ovlašćenje za obavljanje ovih poslova izdato od nadležnog državnog organa. O izboru ovlašćene organizacije za vršenje pregleda i ispitivanja odlučuju organi rukovođenja i sa ovlašćenom organizacijom zaključuje ugovor u ime Univerziteta.

Pregled i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija

Član 39

Periodični pregledi i ispitivanje gromobranskih instalacija vrše se u cilju dokazivanja da je gromobranska instalacija urađena po projektu u skladu sa propisima iz zaštite naradu, standardu i drugim propisima.

Periodični pregledi i ispitivanja gromobranskih instalacija vrše se:

- prije puštanja u rad
- nakon rekonstrukcije ili adaptacije
- nakon prestanka korišćenja u trajanju duže od šest mjeseci
- u roku od 36 mjeseci od predhodnog pregleda i ispitivanja.

Član 40

Pregled i ispitivanje na elektroinstalaciji koja nije u protiveksplozijskoj zaštiti vrše se u cilju dokazivanja da li je električna instalacija izvedena u skladu sa propisima iz zaštite na radu, standardima i drugim propisima iz elektroprivredne djelatnosti.

Periodični pregledi i ispitivanja elektroinstalacija vrše se:

- prije puštanja u rad
- nakon rekonstrukcije ili adaptacije
- nakon prestanka korišćenja u trajanju duže od šest mjeseci
- u roku od 36 mjeseci od prethodnog pregleda i ispitivanja.

Postupak održavanja oruđa za rad i električnih instalacija

Član 41

Univerzitet obezbjeđuje redovno održavanje oruđa za rad i električnih instalacija u ispravnom stanju radom svojih stručnih kadrova i angažovanjem ovlašćenih organizacija.

Oruđa za rad se koriste u skladu sa tehničkim uputstvom proizvođača, odnosno tehničkim propisima i odgovarajućim standardima.

Član 42

Za održavanje oruđa za rad odgovorni su zaposleni zaduženi za njihovo održavanje, zaposleni koji ih koriste, kao organi rukovođenja jedinice kod koje su oruđa za rad i električne instalacije u funkciji.

Ispitivanje radne sredine

Član 43

Univerzitet vrši ispitivanje u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se pri radu koriste, transportuju ili skladište potrebne materije (shodno postojećoj djelatnosti) radi utvrđivanja da li radna sredina odgovara uslovima utvrđenim propisima zaštite na radu.

Univerzitet vrši ispitivanja osvetljenja i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama.

Univerzitet vrši ispitivanja u prostorijama i na radnim mjestima u kojima se pri procesu rada pojavljuju:

- hemijske štetnosti (gasovi, pare, dim, prašina),
- fizičke štetnosti (buka, vibracije, štetna zračenja),
- biološke štetnosti,
- štetna zračenja, i
- nepovoljni mikroklimacki uslovi.

Ispitivanja iz st. 1 i 2 ovog člana Univerzitet vrši saglasno Zakonu o zaštiti i zdravlju na radu i to od strane stručne i ovlašćene ustanove registrovane za ovu vrstu poslova.

SREDSTVA I OPREMA LIČNE ZAŠTITE NA RADU

Član 44

U cilju ostvarivanja bezbjednih uslova rada Univerzitet je dužan da obezbijedi, izda na upotrebu sredstvo i opremu lične zaštite svim zaposlenima na radu.

Sredstvima iz stava 1 ovog člana smatraju se: odjeća, obuća, rukavice i drugi predmeti i uređaji koji služe za sprečavanje povreda, profesionalnih oboljenja i drugih štetnih posledica.

Sredstva i oprema lične zaštite moraju biti urađena od kvalitetnog materijala, odgovarati propisanim standardima, snabdjevena propisanom dokumentacijom i ispravama.

Član 45

Projektovanje, proizvodnja i korišćenje sredstava i opreme za ličnu bezbjednost na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti, koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih preventivnih mjera, vrši se na način i u skladu sa primijenjenim tehnološkim postupkom.

Nabavka opreme

Član 46

Univerzitet prilikom kupovine oruđa za rad na mehanizovani pogon, odnosno sredstva i opreme lične zaštite, dostavlja proizvođaču uslove u pogledu zaštite na radu koje moraju da ispunjavaju isporučena oruđa, odnosno sredstva i oprema lične zaštite.

PRVA POMOĆ, ZAŠTITA OD POŽARA I EVAKUACIJA ZAPOSLENIH

Član 47

Univerzitet je dužan da preduzme potrebne mjere i odredi zaposlene za pružanje prve pomoći, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih u zavisnosti od vrste radnog mjesta i djelatnosti, kao i od broja zaposlenih i prisustva drugih lica, u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju ovu oblast.

Za primjenu mjera iz stava 1 ovog člana mora da se obezbijedi veza sa službama u i van poslodavca, posebno u pogledu prve pomoći, hitne medicinske pomoći, spašavanja i zaštite od požara.

Broj zaposlenih iz stava 1 ovog člana, njihova osposobljenost i raspoloživa oprema zavisi od obima i/ili specifične opasnosti kod poslodavca.

Član 48

Za svaku povredu nastalu za vrijeme radnog vremena na mjestu rada (službenom putu i na putu od stana do radnog mjesta i obratno) Univerzitet je obavezan da izda Prijavu o povredi na radu (popuni obrazac prijave) odmah po nastanku povrede, a najkasnije u roku od 24h od saznanja za nastalu povredu.

Univerzitet je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od nastanka povrede, pisano prijavi inspekciji rada svaku smrtnu povredu na radu, kolektivnu povredu na radu i tešku povredu na radu, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbjednost i zdravlje zaposlenih.

EVIDENCIJA, IZVJEŠTAJI, SARADNJA

Evidencija

Član 49

Univerzitet je dužan da vodi i čuva propisanu evidenciju o:

- 1) radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom;
- 2) zaposlenim raspoređenim na radna mjesta, a posebno o zaposlenima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom;
- 3) povredama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi sa radom;
- 4) zaposlenim osposobljenim za bezbjedan rad;
- 5) opasnim materijama koje se koriste u toku rada;
- 6) izvršenim ispitivanjima radne sredine;
- 7) izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 8) izvještajima iz člana 50 ovog zakona;
- 9) prethodnim i periodičnim zdravstvenim pregledima;
- 10) tehničkoj dokumentaciji (glavne projekte);
- 11) dokumentaciji iz zaštite i zdravlja na radu (atest, zapisnik o stručnom nalazu, uputstva za rukovanje i održavanje sredstava za rad i sl.).

Izvještaji

Član 50

Univerzitet je dužan da, najmanje jednom godišnje, sačini izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu zaposlenih, koji se razmatra na organu upravljanja zajedno sa izvještajima o poslovanju.

Univerzitet je dužan da, na zahtjev nadležnog inspektora, obezbijedi izvještaj o stanju zaštite i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim mjerama u ovoj oblasti kod poslodavca.

Univerzitet je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od nastanka povrede, pisano prijavi Inspekciji rada svaku smrtnu, kolektivnu, tešku i drugu povredu na radu, koja uzrokuje odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih.

Univerzitet je dužan da izda zaposlenom koji je povrijeđen i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled zaposlenog izvještaj o povredi na radu, u roku i na obrascu koji se propisuje aktom organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Saradnja

Član 51

Fond za zdravstveno osiguranje, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, ovlašćene zdravstvene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih i druge zdravstvene ustanove dužni su da u vezi sa dostavljanjem podataka o povredama na radu, profesionalnim bolestima, bolestima u vezi sa radom i invalidima rada, sarađuju sa organom državne uprave nadležnom za poslove rada i da te podatke obezbjeđuju na zahtjev i mjesečno, a za svaku kalendarsku godinu, najkasnije do 28. februara naredne godine.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 52

Izmjene i dopune ovog pravilnika vrše se na način i po postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 53

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Biltenu Univerziteta Crne Gore.

Broj: 02-55/1

Podgorica, 19.02.2018. godine

UPRAVNI ODBOR UNIVERZITETA CRNE GORE

Predsjednik,

Prof. dr Duško Bjelica, s.r.